LIETUVIU S-GOS BRAZILIJOJ ORGANAS
LEIDZIA LIET. S-GA BRAZ.
Redakcijos ir Administracijos adresas:
„LIETUVIS"
Rua Basdeirantes, 474,
Caixa Postal, 1764.
São Paulo — Brasil.

LIETUVIS

JORNAL LITHUANO

Prenumeratos kaina:
Brazilijoj metams 12 milreisu, pusm 6 milreisai.
Užsienin metams 20 milr. pusm. 10 milreisai.
Atskiras numeris 300 reisu
Redakcija atidaryta nuo 12 iki 4 v. v.
Redaktorius St. Vancevičius.
Atsakomasis redaktorius
Dr. Egaz Muniz.

10-ti MET. | SÃO PAULO, 1938 m. Sausio - Janeiro mėn. 29 d. | NR. 5 (473)

A joventude da colonia Lithuana em São Paulo saudam o povo da cidade de Jundiahy, a Comição Organizadora da 2-a „Festa da Uva", e o celebre Prefeito da municipio Exmo Snr. Thomaz Pivetta!

VIVA BRASIL! VIVA LITHUANIA!

Antroji vynuogių šventė Jundiahy.

Jundiahy mieste, kurio apylinkėse užvesti didžiausi vynuogynai, jau 1934 m. buvo surengta pirmoji Vynuogių šventė. Šiemet, miesto prefekto p. Thomaz Pivetta inicia tyva, Vynuogių šventė suorganizuota Brazilijoj gyvenančių tautų kooperatinio solidarumo pagrindais. Kartu su švente sausio 15 d. buvo atidaryta ir agrikultūros paroda, kurioje pui kiai atvaizduota vynuogių kultivavimas, vyno gamyba, o dalinai ir kitos vietinio žemės ūkio ir pramonės šakos. Bet, kaip kitur parodose, taip ir čia žymią parodos aikštės dalį užėmė smulkūs prekybininkai su savo būdelėmis ir gana dideli įrengimai įvairioms pramogoms.

ATSKIRŲ TAUTŲ DIENOS.

Iki sausio 26 d. parodą aplankė apie 45.000 žmonių, o Jundiahy miestas iš viso teturi apie 60.000 gyventojų. Tat reiškia, kad Vynuogių šventėje ir parodoje dalyvavo daug svečių iš São Paulo, Campinas ir net tolimesnių apylinkių. Ypač daug svečių suplūsta sekmadieniais ir atskiroms tautoms skirtomis dienomis.

Be brazilų iš kitų tautų didesniais būriais parodą aplankė ir su sava tautine programa šventėje dalyvavo italai, vokiečiai, vengrai, lietuviai. Po lietuvių dar pasižadėjo dalyvauti japonai, žydai ir kt. savo skaičiumi lig šiol parodoje gausingiausi pasirodė vengrai, bet geriausiai pavykusią savo dienos programą paruošė lietuviai.

LIETUVIŲ DIENA.

Brazilijos lietuviai, kaip pilnas tautinis vienetas, ir šioje Vynuogių šventėje nedalyvavo. O konsului p. Gaučiui paskatinus dalyvavo tik Br. Liet. Jaunimo S-ga «Viltis» ir Lietuvių Katalikų Bendruomenės (parapijos) choras. Tiesa, viltiečių išpildomoj programoj, kurią sudarė šeši gimnastikos su dainomis pratimai ir trys šokiai, dalyvavo keli Lietuvių Sporto Sąjungos «Lithuania» nariai, o Bendruomenės choras buvo papildytas dainininkais vyrais paimtais iš «Vilties» choro.

Lietuvių Dienos programa suda ryta ir paruošta tik per atkaklų insp. Simo Bakšio ir muziko Juozo Stankūno pasiryžimą išvesti bent dalį lietuvių už kasdieninio perkuklaus mūsų organizacijų veikimo ribų. Jokių Lietuvių Dienos komitetų niekas nesudarinėjo. Ši kartą apsieita ir be jokių dažniausią išsivaikščiojimu pasibaigiančių posėdžių. Lietuvių Dienos rengimo niekas iš šalies nefinansavo, o viskas atiikta tik pačių programos išpildymo dalyvių jėgomis.

KAIP MUMS SEKĖSI JUNDIAHY.

Sausio mėn. 26 d. — Lietuvių Dieną visi lietuviškos programos dalyviai ir jų palydovai — viso virš šimto žmonių 16 val. 30 min. iš Luz stoties išvyko į Jundiahy. Iš São Paulo atvykusius Lietuvių Dienos programos išpildymo dalyvius Jundiahy geležinkelio stoty pasitiko miesto prefektas snr. Thomas Pivetta ir Vynuogių Šventės rengimo komiteto atstovai. Iš čia jau autobusais nuvažiavom į parodos aikštę.

Lietuviams pasirodžius prie parodos vartų tuoj per pastatytus garsiakalbius ėmė skelbti kad jau atvyko darbščios lietuvių tautos ir didelės São Paulo lietuvių kolonijos jaunimas. Pranešė ir Lietuvių Dienos programą, kurios pasižiūrėti kvietė visus vakare nuvykti į teatro salę.

Kadangi buvo jau pavakarys, teko skubėti aplankyti parodos paviljonus, pasižiūrėti išstatytų eksponatų, padaryti keletą foto nuotraukų ir pasivaišinti Jundiahy apylinkėse augintais vaisiais... Prieš vykstant į teatrą Šventės ir Parodos rengėjai visus lietuvius parodos aikštėje pavaišino vynuogėmis, alum ir sandvičiais, o jų vadams ir konsulato atstovui p. prefeitas iškėlė pietus geriausiam Jundiahy viešbuty.

NEJAUKI PADĖTIS IR GRAŽUS FINALAS.

Kiek mūsų programa buvo stropiai paruošta, tiek buvo numatyta galimos techniškos jos išpildymo kliūtys. Neturėjome atspausdintų programų, neturėjome ir žmogaus, kuris portugalų kalba padoriai galėtų ją paaiškinti ir lietuvių vardu pasveikinti susirinkusius žiūrovus. Iš šios klaikios padėties išgelbėjo „Vilties" s-gos narys inž. agr. Dr. Jonas Zabrockis, kuris jau iš anksto tą nejaukią padėtį numačiusio p. Konsulo buvo atkviestas ekstra telegrama. Dr. J. Zabrockis pasakė puikią atidarymo kalbą, o programai basibaigus išverte ir konsulato atstovo p. St. Remenčiaus atsakymą į Jundiahy miesto Prefekto padėką.

Kita didžiausia kliūtis buvo tai per maža scėna. Gimnastikos pratimus galėjo daryti tik dalis juos atlikti pasiruošusių programos dalyvių. Trūko ūždangos, už kurios scėnoje būtų buvę galima susitvarkyti. Šiaip scėna buvo gražiai įrengta. Abu šonus puošė lietuvių tautinė vėliava su Vyčio Kryžiaus ženklais, o galinė siena buvo pridengta Brazilijos vėliava.

Pirmieji į scėna išėjo viltiečiai. Mergaitės buvo labai nedrąsios, bet, kai po pirmo pratimo pasigirdo trukšmingas plojimas ir gražūs komplimentai, visi pagyvėjo. Atlikusios šešis pratimus mergaitės su atsisveikinimo maršu publikai trukšmingai plojant išėjo iš scėnos. Toliau lituanie čiai su viltietėmis pašoko «Ant kalno karklai siūbavo», klumpakojį ir Noriu miego. Publikai ypatingai patiko klumpakojis.

Antrą programos dalį išpildė choras. Padainuota 12 dainų ir abiejų tautų — lietuvių ir brazilų himnai Publika atrodė pateokinta ir netingėjo paploti.

Bendrai imant Lietuvių Diena pavyko gana gražiai.

Po 11 val. Antrosios Vynuogių Šventės rengėjų ir p. Prefekto lydimi grįžome į stotį, o iš čia dainuodami parvykome į São Paulo.

(Iliustracijos ir įdomių Šventės smulkmenų tilps kitam „Lietuv." num.).

Simas Bakšys.

DIDŽIAUSIAS BRAZILIJOS LIETUVIŲ FELJETONISTAS.

Mūsų laikraštyje labai dažnai pasirodo įdomūs feljetonai, kurie seniau būdavo pasirašomi Miko Nevedusio, o dabar jau kelinti metai Dėdės Miko vardu. Tai kūryba gabaus

«Štai aš ir vėl su Jumis, — Jūsų Dėdė Mikas».

feljetonisto Miko Venckaus, kuris yra paprastas šaltkalvis buvęs Lietuvos kariuomenės savanoris, puskarininkas.

Kartu su čia dedama nuotrauka p. Mikas Venckus prisiuntė ir naują feljetoną «Pietūs Ministerijoj» kurį pradėsime spausdinti jau kitame «Lietuvio» num.

Brazilijos biudžetas 1938 m.

Gruodžio mėn. pabaigoje Brazilijos Respublikos Prezidentas p. Getulio Vargas pasirašė 1938 m. valstybės biudžeta.

Priimtame šiems metams biudžete įplaukų 3.323.623000$000 ir išlaidų 3.675.226.895$000.

Per 110 metų įvažiavo 3 milijonai imigrantų.

Žemės Ūkio sekretoriato, Imigracijos departamento statistikos žiniomis nuo 1827 iki 1937 metų į São Paulo estadą įvažiavo 2.987.630 emigrantų. Šių metų pirmą savaitę iki 7 d. sausio mėn. įvažiavo 364 imigrantai, kurių 160 jūrą ir 204 sausumą.

5.000 maišų kviečių sėklai.

Pildydamas Respublikos Prezidento p. Getulio Vargas pageidavimą daugiau kreipti dėmesį į kviečių kultūrą, Brazilijos Žemės ūkio ministeris p. Fernando Costa pasiuntė į S-ta Catharina estadą agronomą techniką ir 5.000 maišų kviečių sėklai, kurie bus išdalyti smulkesniems žemės ūkiams.

Kviečių ūkių rūpintis bus paskirti technikai ir kitiems pietų estadams ir tos rūšies ūkiai bus remiami.

SKELBKITĖS TIK „LIETUVY"

LIETUVOJE

1937 m. Lietuvoje įvyko 2509 nelaimingi atsitikimai.

Draudimo nuo nelaimingų atsitikimų kasa nuvedė statiską apie 1937 m. įvykusius nelaimingus atsitikimus. Pagal statistikos duomenis nuo sausio 1 d. iki gruodžio 1 d. t. y. per 11 mėn., įvyko įvairiose Lietuvos vietose 2509 nelaimingi atsitikimai.

Mirtinų sužeidimų buvo 19, būtent: medžio pramonėje 6, tekstilės pr. 1, elektros — 1, transporto (geležinkelių) — 3, statybos — 4, mineralinėje pramonėje — 1, spirito varykloje — 1 ir alaus bravore — 2.

Sunkių sužeidimų įvyko 204. Šie visi sužeistieji buvo gydomi ligoninėse.

Lengvesnių sužeidimų įvyko 2.286. Tikstilės pramonėje lengvesnių nelaimingų atsitikimų įvyko 162, drabužių — 26, medžio — 698, popieriaus ir poligrafijos — 32, mineralinėje pramonėje — 211, odų ir kailių pramonėje — 41, metalo ir maišų pramonėje — 470, chemijos pramonėje — 22, maisto produktų — 199, elektros — 11, higienos ir pramogos versle — 4, statybos — 376, vandentiekio ir kanalizacijos — 27, transporto — 229 ir žemės ūkyje (kur dar nėra pravestas draudimas) 1.

Kuno dalių sužalojimai skirstomi taip: 170 galvos ir kaklo organai, 101 regėjimo ir girdėjimo organai, 76 krūtinės ląstos, 17 pilvo, 1 šlapimo, 2.023 kūno galūnių, 116 kūno sutrenkimai ir 5 kitų.

Daugiausia, kaip matome, buvo galūnių sužalojimų.

Kaimo gyventojų sveikatai rūpintis įstatymo projektas.

Ministerių kabinetas Seiman įnešė minėto įstatymo projektą. Projektas toks: Kaimo gyventojų sveikatos reikalams rūpinti skiriama 6% valstybinio žemės mokesčio. Be šių lėšų sveikatos reikalams rūpinti gali būti skiriamos ir kitos sumos. Lėšos sveikatos reikalams rūpinti skiriama iš Vid. reik. min-jos sąmatos. Sveikatos reikalams rūpinti skiriamos lėšos naudojamos: 1) sveikatos punktams steigti ir laikyti, 2) gydytojams, felčeriams, gailestingosioms seserims ir akušerėms šelpti tokiose vietose, kur gyventojams sunkiau prieinama medicinos pagalba, 3) pradžios mokyklų sanitarinės priežiūros ir pradžios mokyklų mokinių sveikatos tikrinimo reikalams, 4) profilaktikos reikalams, 5) beturčiams ligoniams gydyti, kiek tokių ligonių negydo vietinės savivaldybės.

Lakūnas A. Kiela skrisiąs į Pietų Ameriką.

Š. Amerikoje lakūnas A. Kiela jau antri metai ruošiasi savo konstrukcijos lėktuvu atskristi į Lietuvą. Dabar jis savo sumanymą bent kiek pakeitė. Šiais metais A. Kiela žada skristi per Atlantą į Pietų Ameriką ir aplankyti tenykščias lietuvių kolonijas, o jau iš Pietų Amerikos vėliau per Afriką, Prancūziją, skrisiąs į Lietuvą.

Dešimtasis laivas būsiąs pavadintas „Kaunu“.

Kaip žinoma, Baltijos Loydo b-vė savo laivus pavadina Lietuvos miestų vardais; jau yra „Marijampolė“, „Utena“, „Ukmergė“ ir kt. Didesni laivai pavadinami didesnių Lietuvos miestų vardais.

Kadangi dabar nupirktas dešimtasis laivas yra veik didžiausias, tai jį numatoma pavadinti didžiausio Lietuvos miesto — Kauno — vardu.

Žiemos Žemės Ūkio mokyklose mokosi per 540 ūkininkaičių.

Iš aštuoniolikos dabar visame krašte veikiančių žiemos žemės ūkio mokyklų 14 išlaiko Žemės Ūkio Rūmai ir 4 yra privačios, tačiau taip pat Žemės Ūkio Rūmų šelpiamos.

Žemės Ūkio Rūmų išlaikomose mokyklose mokosi 403 mokiniai — 319 vyrų ir 84 mergaitės, o privačio se žiemos žemės ūkio mokyklose mokosi 22 vyrai ir 116 mergaičių. Viso žiemos žemės ūkio mokyklose mokosi 541 ūkininkaičių — 341 vyras ir 200 mergaičių.

Į pavyzdinguosius ūkius buvo suruošta 14 įvairių žiemos žemės ūkio mokyklų ekskursijų, kuriose dalyvavo 446 ūkininkaičiai. Ž. Ū. R. kurie šitokias ekskursijas remia, ekskursijoms išleido daugiau kaip pusketvirto tūkstančio litų pašalpoms.

Teisių fakultetas išdavė 667 diplomus.

Iš Vytauto Didžiojo universiteto fakultetų diplomuotų žmonių daugiausia išleidžia teisių fakultetas, kuris, tiesa turi ir daugiausia klausytojų. Nuo 1922 m. ligi 1937 m. gruodžio 16 d. fakultetas suteikė 667 asmenims diplomus — 528 teisininkų ir 139 ekonomistų. Mažiau ekonomistų išleista tarp kitko ir todėl, kad iš teisių skyriaus ekonomijos skyrius įsteigtas vos prieš penkerius metus. Daugiausia teisininkų ir ekonomistų išleista 1935 m., būtent, 127. 1937 m. taisių fakultetą baigė ir diplomus gavo 109 — 77 teisininkai ir 32 ekonomistai.

Kauno batsiuviai steigia savo kooperatyvą.

Esant sunkiai batsiuvių būklei, būrelis Kauno batsiuvių parengė įstatus ir steigia kooperatyvinę avalinės ir odos išdirbinių gamintojų bendrovę, kurios tikslas bus padėti savo nariams, organizuojant amatui reikalingos medžiagos, įrankių, narių pagamintos avalinės ir kitokių odos išdirbinių parduotuves. Be to, b-vė numato rengti nariams paskaitas, kursus, konkursus ir t. t.

Prie bendrovės taip pat organizuojama savišalpos kasa.

Padidintas cukraus akcizas.

Paskelbtas Akcizo tarifų įstatymo papildymas, būtent, cukraus akcizas padidinamas šešiais centais vienam kilogramui cukraus. Padidintu akcizu apmokamas cukrus, kuris „Lietuvos cukraus“ akc. b-vės parduodamas nuo šio įstatymo pakeitimo paskelbimo ligi 1938 m. rugs. 1 d.

Pasiteiravus atatinkamose įstaigose, teko sužinoti, kad del akcizo padidinimo cukraus kaina nebūsianti pakelta, o tik „Liet. cukraus“ b-vė daugiau sumokės akcizo mokesčių valstybės iždui.

Iš 1 centnerio 35 centneriai.

Vidurgiriai, Siesikų v. Šio kaimo J. Staševičius įpėdinių ūkyje yra keliha durpyno. Nusausinus ir iškasus griovius, patrešus kalio druska ir zuperiu ant dviejų ha buvo pasėta 1 centneris avižų. Iš vieno grūdo išaugo septyni, dešimt diegų. Avižos užaugo kaip rugiai. Prikulta pirmos rūšies 27 centneriai, antros 8 centneriai — 11 bačkų. Tokio derliaus niekas nesitikėjo sulaukti.

Ūkininkas.

Liaudyje ieškos gabių jaunuolių muzikai.

Teko patirti, kad V. konservatorija yra numačiusi pagal išgales liaudyje ieškoti muzikai gabių jaunuolių. Jeigu pavyktų tokių žmonių surasti, konservatorija yra numačiusi jais to liau rūpintis, kad jie laiku galėtų pradėti muzikos mokytis.

— KLAIPĖDOJE 50.000 GYVENTOJŲ. Paskutiniojo Klaipėdos miesto gyventojų surašinėjimo daviniais, kaip praneša miesto policija, dabar mieste gyvena per 50.000 gyventojų.

— Devyni Lietuvos laivai Kalėdas šventė Baltijos ir Šiaurės jūrose. Laivuose buvo paruošti net lietuviški Kūčių stalai.

— Akcinė „Maisto“ bendrovė žiemos pagalbai paskyrė 4.000 litų, iš jų 2.000 Kauno žiemos pagalbos reikalams, 1.000 litų Klaipėdos žiemos pagalbos reikalams, 400 litų Panevėžio žiemos pagalbos reikalams, 400 litų. Šiaulių žiemos pagalbos reikalams ir 200 litų Tauragės žiemos pagalbos reikalams.

— Neseniai suimtas žiaurus plėšikas ir žmogžudys Navickas, kuris plėšimo tikslais Klaipėdos krašte nužudė tris moteris, o Telšių apskrityje vieną vyrą.

Šiaulių apyg. teismo prokuroras J. Navičko bylą perdavė Kariuomenės teismo prokuratūrai.

TIK «LIETUVY» PASISKELBĘS TAMSTA TURĖSI IŠ SKELBIMO NAUDĄ. SKELBIMŲ KAINOS PRIEINAMIAUSIOS.

Kas yra 8 sušaudytieji.

Londonas. „Daily Express“ didžiausiomis raidėmis atspausdino žinią apie 8 žmonių nuteisimą ir sušaudymą Sovietų Rusijoje. Tas pats laikraštis rašo ir kas tie sušaudytieji yra. Įsakymas šiuos žmones teisti, buvęs duotas gruodžio 13 d., ant rytojaus po rinkimų. Anksčiau Sovietų spauda apie juos nieko nerašė. Viskas sutvarkyta taip gudriai, kad nei užsienių žurnalistai nieko nesužinojo iš anksto. Viskas paaiškėjo šiuo momentu, kai paskelbtas oficialus komunikatas.

Svarbiausias asmuo šioje byloje yra Levas Karachanas, kuris dar nesenai buvo SSSR pasiuntinys Turkijai. Dar nesenai, Karachanas grįždamas iš Ankaros į Maskvą, aplankė kelias Europos sostines ir turėjo svarbius diplomatinius pasikalbėjimus. 1918—1919 m. Karachanas buvo vienas iš svarbiausių SSSR užsienių komisariato vadovų. Vėliau jis buvo paskirtas pasiuntiniu į Kiniją, kur jis pagarsėjo pravarde „Tolimųjų Rytų šnipų karalius“. Karachanas buvo tas žmogus, kuris apginklavo ir instruktavo Kinijos revoliucionierių armiją. Kadangi jis rodė perdaug didelį veiklumą, du kartus iš Kinijos buvo ištremtas. Karachanas yra arménas, vienas iš įdomiausių asmenų Sovietų diplomatiniuose sluoksniuose. Jis buvo ir puikus sportininkas. Puikiai lošė tenisą, del ko jam dažnai prikaišiodavo. Karachano žmona yra rusė balerina Semionova, kurį po Anos Pavlovnos laikoma geriausia rusų balerina.

Drauge su Karchanu stojo ir kiti asmenys teisman. Vienas iš jų yra Moricas Šteigeras, vokietis, kilęs iš aristokratiškos šeimos. Šteigeras Sovietų Sąjungoje buvo vadinamas „raudonuoju baronu“. Kurį laiką jis buvo vienas iš žymiausių GPU valdininkų. Jis vadovavęs visam Sovietų Sąjungos šnipų tinklui. Jo tiesioginėje žinioje buvusios SSSR šnipės kurių tarpe esančios visų gražiausios rusų moterys. Šteigeras savo metu buvo Jagodos dešinioji ranka. Kai Jagoda buvo suimtas, Šteigeras bandė pabėgti. Bet jį suėmė jo paties vadovaujami policininkai ir nugabeno į kalėjimą. Trečias sušaudytasis Jenukidze, kuris ligi 1935 m. buvo SSSR VCIK'o sekretorius, vienas iš bolševikų senosios gvardijos žymiausių veteranų. Jenukidzei buvo prikišamas per daug didelis politinis minkštumas, jis elgęsis ir kalbėjęs kaip tikras miesčionis. Pereitą pavasarį Jenukidze buvo išsiųstas į Sibirą. Bet ištrėmime jis organizavęs sąmokslą prieš Staliną. Todel jis vėl buvęs atgabentas į Maskvą, o dabar sušaudytas. Ketvirtasis sušaudytasis — Cukermanas buvo užsienių komisariato Vakarų skyriaus vedėjas, vienas iš labiausiai populiarių SSSR diplomatų, kuris dalyvavo daugelyje pasitarimų. Kiti sušaudytieji yra: Orachelašvili — buvęs Gruzijos vidaus reikalų komisaras; toliau — komunistų partijos Azovo apylinkės buvęs pirmininkas Sevoldajevas, komunistų partijos Rostovo apylinkės pirmininkas Larinas ir užsienių komisariato Artimųjų Rytų skyriaus vedėjas Metelevas.

«L. Ž.»

Kas bus, kas nebus,

bet Lietuvis neprazus!

Pelenai Rusijos caro Dimitro, kuris valdė septynioliktame šimtmetyje, buvo iššauti iš kanuolių, kad jo lavonas nesusirinktų atgal, neatgytų ir negryžtų jis viešpatauti!

Gi paskutiniojo caro Nikalojaus II ir jo šeimos lavonai buvo sudeginti slapta, o kur padėti jų pelenai, dabar niekas tikrai nežino. Taip — silpnas kelias, o tvirtas griūva.

Iki šiol gangrena apimtą kuno dalį reikėdavo išpjauti. Vienas juodukas Baltimorėje, J. A. V. apimtas gangrenos, buvo pasmerktas mirti. Bet Dr. Harold R. Bohlman, John Hopkins Universitete, atrado budą išgydyti gangreną naudodamas sulphanilamide ir ligonis pasveiko.

Plieno gamyba 1937 metais sumušė visų pirmesnių paskirų metų rekordus.

Visame pasaulyje pagaminta apie 133,844,000 tonai. 1929 metais buvo pagaminta 118,763,000 tonų.

Daugiausia pagamino S. Valstijos, užimdamos pirmą vietą, kaip paskira šalis, su 51,609,000 tonų.

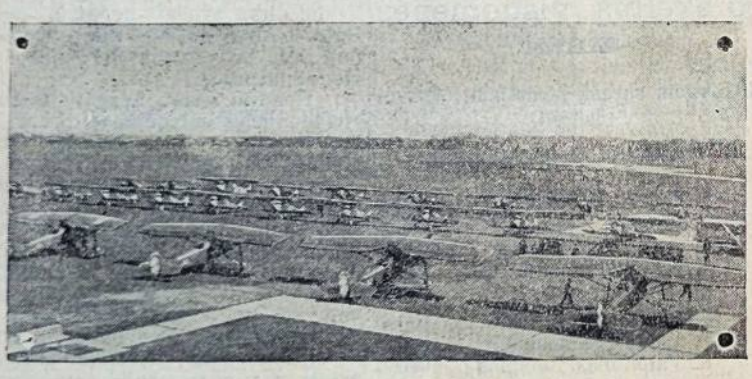
Dovanos „Lietuvio“ metiniams prenumeratoriams.

1938 metų metiniams «Lietuvio» prenumeratoriams skiriamos įvairios dovanos, kurios bus paskirstytos burtų keliu. Dovanų paskirstymas įvyks 1938 metų kovo 1 dieną. Iki tos dienos bus renkamos ir tvarkomos įvairios dovanos knygomis, visokiais vertingais daiktais, kitų laikraščių prenumeratomis ir t. t. Visi skaitytojai, norintieji dalyvauti dovanų paskirstyme privalo apsimokėti už laikraščio prenumertą iki vasario 1 dienos. Vėliau užsimokėjusieji 1938 m. dovanų paskirstyme nedalyvaus.

Iki gruodžio 15 dienos jau paskirtos šitokios dovanos:

1.	1 dovana 100$000	100$000
2.	2 dovanos po 30$000	60$000
3.	2 dovanos po 20$000	40$000
4.	Rašytojo M. Salčiaus „Svečiuose pas 40 Tautų“ 6 tom.	55$000
5.	Knyga „Pasaulio Lietuviai“	18$000
6.	3 „Išvien“ prenumeratos po 15$000	45$000
7.	viena „Dirvos“ prenumerata	15$000
8.	viena „Kario“ prenumerata	40$000
9.	viena „Jaunoji Karta“ prenumerata	35$000
10.	viena „Švyturio“ prenumerata	15$000
11.	4 Lietuvos Žemėlapiai po 10$000	40$000
12.	Albumas „Lietuva“	15$000
13.	10 knygučių rinkinys	10$000
14.	15 knygučių rinkinys	10$00$
15.	10 įvairių žurnalų rinkinys	5$000
16.	10 „ knygučių rinkinys	10$000
17.	20 „ „ „	10$000
18.	20 „ „ „	15$000
19.	20 „ „ „	15$000
20.	20 „ „ „	15$000
21.	20 „ „ „	15$000
Iš viso 30 atskirų dovanų už		583$000

Kitos dovanos bus paskelbtos vėliau.

Lietuvos karo orlaiviai pasiruošę skridimui.

Fabrica de Cigarros „SUDAN“

Sąrašas Nr. 23

Skiraima pirmai kinzenai--nuo 6 iki 20 sausio 1938 m.

RAUSVIEJI KUPONAI SERIJA „C“

Nuo Nr. 10.001 iki 10.050 — 50 gražių moteriškų vėduoklių
„ 10.051 „ 10.100 — 50 alėjiniais dažais tapytų paveikslų
„ 10.101 „ 10.200 — 100 čekių po 10$000
„ 10.201 „ 10.300 — 100 gražių peilių popieriui piaustyti
„ 10.301 „ 10.400 — 100 puikių vokiškų užd. mašinėlių
„ 10.401 „ 10.500 — 100 porceleno puodukų pienui
„ 10.501 „ 10.700 — 200 šešių puodukų rink. kavai.
„ 10.701 „ 10.800 — 100 1/2 tuzinų lėkščių stalui
„ 10.801 „ 10.900 — 100 porc. vazų pyragaičiams
„ 10.901 „ 10.950 — 50 čekių po 20$000
„ 10.951 „ 10.000 — 50 sidabrinių grandinėlių laikrodžiams
„ 10.001 „ 11.100 — 100 gražių vokiškų porcigarų
„ 11.101 „ 11.200 — 100 gražių parc. vazų saločiams
„ 11.201 „ 11.500 — 300 čekių po 5$000.
„ 11.501 „ 11.700 — 200 puikių lenktinių peiliukų
„ 11.701 „ 11.800 — 100 deželių pudros moterims
„ 11.801 „ 11.900 — 100 porų gražių porceliano podukų
„ 11.901 „ 11.950 — 50 puikių vokiškų portsigarų
„ 11.951 „ 11.960 — 10 puikių 7 št. rinkinių vandeniui
„ 11.961 „ 11.965 — 5 gražûs iš 61 vien. sudėti rinkiniai pavimui valgių į stalą
„ 11.966 „ 12.000 — 35 puikių sidabruotų kišeninių laikrodžių

CIGARETES

Aspasia RUŠIS — **Severa** DOVANOS — **Nemi** ČEKIAI

Cigarietės nesulyginamos rûšies. Vertingų ir gražių premijų paskirstymas rûkytojams.

São Paulo 1938 m. sausio 20 d.
FABRICA DE CIGARROS SUDAN

Lenkijos Prezidento kalba.

Lenkijos Prezidentas savo ilgoje kalboje apibûdino bedarbių ir ypač jų vaikų sunkią padėtį žiemos metu, ragindamas visus Lenkijos gyventojus: negailėti aukų. Prezidentas savo kalboje tarp kitko pareiškė, kad šiemet žiemą reikės sušelpti apie 800.000 vaikų, kurių tėvai yra bedarbiai.

Šeimininukėms.

— Lupant didesnį skaičių svogûnų, patartina ant jų užpilti verdančio vandens ir palaikyti keletą minučių. Paskui svogûnus įmesti į šaltą vandenį. Lupami ir piaustomi svogûnai tada negrauš akių. Skonio ir stiprumo vienok nepameta.

— Kad blėkiniai indai nerûdytų reikia, kol dar nauji, nevartoti, gerai ištepti taukais ir po to išvirinti.

Miškai, deimantai, auksas...

Rašo V. Merkevičius.

(tąsa iš 4 nr.)

Kaip nykščio galas, tokios didelės skruzdės savo aštriomis žiaunomis tuoj surėžė jo odą, o kol atvyko pagalba, jautis buvo jau nebegyvas. Rytą ten gulėjo tik pliki, lyg į muziejų dėti paruošti, šio gyvulio kaulai.

SMAUGLIAI IR ONSOS.

Su onsa susitikti, kaip priešais su priešu, man dar neteko, bet medžiodamas daug kartų sekiau tą rainuotą miškų gyventoją, kurio taip bijo į miškus patekęs žmogus. Tai labai gudrus kačių giminės žvėris, kuriam savo pavojingumu lygi tik gyvatė — smauglys, kuris paprastai glûdi apsivyniojęs aplink storą medžio šaką, o prisiartinus nieko nemąstančiam žvėreliui, puola, apsivynioja ir pasmaugusi pamažu ryja. Kartais susikauna ir šiedu galiûnai. Tada, nežiûrint onsos stiprumo ir jo dantų bei nagų aštrumo, veik visumet po ilgos ir atkaklios kovos smauglys kelia puotą su pasigardžiavimu šveisdamas savo priešo lavoną.

Visur, kur tik lig šiol man teko bûti, tekdavo matyti daug miško žvėrių ir paukščių, bet prie Parnahybos upės mes įžengėme į tikrą šių miško gyventojų karaliją. Čia onsos (Brazilijos tigrai) turi savo takus. Vakarais, kai sutemsta, jos keliasi iš savo laužų ir traukia į upę atsigerti. Jos selina. Bet vienur kitur sutriošką medžių šakos, prabėga jomis cypdamos ir kaukdamos išgąsdintos bežđžionės, ima klykti pabûgos, kriuksėti laukinės kiaulės... Prie upės, mėnuliui ar blizgantiems vabalėliams šviečiant, prasideda kova už bûvį. Čia klastingoji onsa priselina prie geriančių stirnų, pačiumpa tik išsimaudžiusį kapivarą. Ji vienu šuoliu pašokdama užgula ir aštriais dantimis sutriuškina bet kurį žvėrelį. Jeigu auka pasprumka, onsa jos nesiveja, bet vėl selina arba glûdi prilipusi prie žemės, prie lûžtvos ar net palinkusio medžio šakos. Ji atrodo lyg snaudžiantis katinas ir tik klastingos akys žybčioja tamsoje. Kai kuris žvėrelis prisiartina per vieną šuolį prie jos, onsa ima traukti po savimi kojas, dar labiau prigula ir žaibo greitumo šokdama užgula savo auką. Paupyje pakyla didžiausias trukšmas, kiekvienas gyvulėlis sprunka, kaip gali ir kur tik gali, kad tik išnešti sveiką savo kailį. Pagaliau šiame kovos lauke bepalieka tik onsa, smauglys ir lauki nės kiaulės. Laukinių kiaulių nepuola ne tik onsa, bet nė kiti jo giminaičiai. Tos kiaulės laikosi nemažais būriais. Ieškodamos sau maisto ganosi paupiuose ir miškų aikštelėse, voliojasi pąsitaikančiose balose ir miega žalumynų pavėsyje. Tikras vargas tam, kuris išdrįsta pastoti kelią jų šeimai. Jos niekumet nesitraukia iš kovos lauko, o įniršusios, šerius pastačiusios kriuksėdamos visu būriu atakuoja savo priešą ir negailestingai jį sudrasko. Joms vistiek, ar bus plėšrioji onsa, ar negudrį paklydusi ožka, ar stipruolis jautis, ar siaubingas smauglys ir puma... Jos neišsigąs ir ginsis visos kartu. Panašus likimas ištiks ir žmogų, kuris drįstų stoti į atvirą kovą. Net pavienis medis į kurį nelaimingasis gali įkopti, nėra saugi vieta. Įniršusios kiaulės grauždamos medį išlaukia jo net po kelias dienas. Vietiniai gyventojai pasakoja, kad esą atsitikimų, kada kiaulės pagraužia ar šiaip beknisdamos išverčia medį ir vistiek atsiskaito su savo priešu. Tik geras šautuvas ir šaulio pasirinkta patogi pozicija leidžia žmogui jas nugalėti.

Onsa žmogaus privengia, bet pamačius jį ilgai seką darydama vingius ir visumet taikosi būti užpakalyje. Jei eina keli žmonės, ji puola tik paskutinį. Onsa, lyg katė, įlipa į medį, atsargiai šoka nuo šakos ant šakos ir, kaip pasakoja į jo medžioklę pakliuvę, bet išsigelbėję čiabuviai, kada ji atsiranda jau ties žmogaus galva, šoka jam ant sprando, griebia aštriais dantimis ir ant akių užmaukia visą kaklo ir galvos odą. Tai savotiški skalpų medžiotojai... Daugiausia onsos puola juodukus ir nežinia kodėl šie joms labai patinka. Dėl to juodukai jų labiausia ir bijo. Netoli mûsų prie kalnelio keli juodukai turėjo pasistatę baraką. Vieną naktį onsa eidama pasivaikščioti, o gal ir pasisvečiuoti, užkopusi ant barako netyčia įlûžo ir įkrito į jo vidų.

(b. d.)

Vietos lietuvių gyvenimas.

KAIP VEIKĖ SKRAJOJANTI MOKYKLA RIO DE JANEIRE.

Per šias vasaros atostogas Rio de Janeiro skrajojančioj mokykloj dirbo p. Konsului sutikant „Lietuvių S-ga Brrazilijoj pasiųsti mokyt. Pažėrai. Mokslas prasidėjo gruodžio mėn. 13 d. Negalint suburti visus vaikus į krūvą, teko mokyti dviejose vietose: mieste ir Caxias miestely. Mieste pamokos buvo daromos nuo 10 v. ryto iki 12 v. 30 min. p. Girnių ir Ramanauskų nuomojamose patalpose, kurias jie malonėjo leisti naudoti mokyklai. Ten pat apsigyveno ir mokytojai. Caxias pamokos buvo daromos po piet 3 v. iki 5 v. 30 mi. p. A. Eliškevičiaus bute. Mieste mokyklą lankė 10 vaikų, Caxias — 8; viso 18 vaikų.

Daugiausia buvo kreipiama dėmesio į reikalingiausius lietuvybei palaikyti dalykus, nes išeiti smulkią Šviet. M-jos nustatytą programą per mėnesį laiko neįmanoma. Buvo mokoma: skaitymo, rašymo, taisyklingo. tarimo, eilėraščių, dainų, žaidimų, gimnastikos ir plastikos, Liet. istorijos, geografijos.

Naujų Metų sutikimo proga «Vilnies» s-ga rengė savo vakarą, kuriame kartu parengė lietuviams vaikučiams gražią eglutę ir dovanų. Ta proga vaikai, mokytojų išmokyti, pasirodė gana plačia ir gražia programa. Buvo sugiedotas Tautos Himnas, padainuota 8 dainelės, deklamacijos, gimnastikos pratimai su dainomis, 8 žaidimai, plastika ir baleto n-riai.

Mokslas užbaigtas sausio mėn. 15 d. Caxias, kur buvo padaryta mokslo baigimo šventė su įvairia programa. Buvo suvažiavę beveik visi vaikai iš miesto, keletas svečių ir susirinkę vietos lietuviai. Caxias tėvai pavaišino vaikus ir svečius, po to vaikai atliko gražią programėlę. Atsisveikinant pp. A. Aleksandravičius ir V. Tumonis tėvų vardu dėkojo mokytojams už pasidarbavimą, Lietuvos Konsulatui, Lietuvos Vyriausybei ir «Vilnies» s-gai už rūpesnį Rio de Janeiro lietuviais. Pagaliau pareiškė viltį, kad DULR išklausys jų prašymo ir, jei ne šiems, tai bent kitiems metams atsiųs nuolatinį mokytoją.

Atsisveikindami su vaikais, mokytojai įteikė vaikams, kurie geriausią mokėsi, dovanėles — knygeles. Vaikai toli lydėjo mokytojus ir pasižadėjo nepamiršti to, ką per šias atostogas išmoko.

IŠ PRESIDENTE GETULIO VARGAS.

Presidente Getulio Vargas yra stotis Parana - Panema linijoje. Šioje vietoje yra įsikūrusių keletas lietuviškų šeimynų, kurie verčias žemės ūkiu. Daugiausiai sodina kavą. Toliau truputį yra kita gana stamboka São Miguel kolonija, kurioje yra apie 15 lietuviškų šeimų. Šioje Kolonijoje lietuviai labai gražiai sugyvena, verčiasi vatos sodinimu, sėja ryžius, kviečius miežius, avižas ir kt. čia pragyvenimas pigesnis ir daugiau galima uždirbti. Rugius mes parduodavom po 25—30$000, ryžius po 45$000 už maišą 60 klg. Bulvės pas mus labai pigios. Už maišą geriausių bulvių gauname tik po 10$000.

Čia ir žemė gana pigi. Už geriausios žemės Alkeirį paprastai mokam po 300—350$000.

Savo produktus vežame parduoti į miestelį, kuris yra nuo mūsų tik už 13 klm.

Jonas Ūkininkas.

MOKINIŲ SPEKTAKLIS MOKOJE.

Praeitą sekmadienį, sausio mėn. 22 d. Mokos D-ro v. Kudirkos v. lietuvių mokykla surengė jau antrą šiais metais mokinių šventę, — spektaklį. Visiems žinoma, kad mūsų išeiviai gyvenantieji tuose rajonuose, kur rečiau yra ruošiamos lietuviškos pramogos, yra labai pasiilgę lietuviškų dainų, vaidinimų ir panašiai. Mokykla tatai suprasdama, nors kukliomis savo pramogėlėmis stengiasi šią spragą užpildyti, o taip ir daugiau patraukti visuomenę prie mūsų kultūros židinio. Mokinių rengiamos pramogėlės visiems labai patinka ir jos apylinkės lietuvių gausiai lankomos. Šiame mokyklos aulėtinių suruoštame vakarėlyje taip pat buvo gana daug žmonių.

Programa, kurią sudarė vaidinimas — «Melagėliai» vieno veiksmo vaizdelis, mokinių choro dainos ir deklamacijos, išpildyta labai puikiai ir svečiams begalo patiko. Po programos mokyklos vedėjas L. Gaigalas pasakė keletą žodžių, pažymėdamas kad vaikučiai, besimokindami savoje mokykloje, išmoksta ne tik bendrųjų mokslo dalykų, bet ir gražiais parengimais sugeba priminti brangią Tėvynę ir sužadinti jos pasiilgimą. Paragino tėvus ir bendrai visus lietuvius arčiau laikytis prie savo kultūros židinio — mokyklos ir leisti į ją savo vaikučius. Pramogėlei užsibaigus linksmi vaikučiai su savo tėveliais skirstėsi namo.

Patenkintas Tėvas.

S. S. LITHUANIA X RYTAS FUTBOLO RUNGTYNĖS.

Sekmadienį, sausio mėn. 23 dieną Sporto S-gos «Lithuania» Mokos skyriaus futbolo komandos turėjo draugiškas futbolo rungtynes su L. M. M. R. Rytas futbolo komandomis. Nors rungtynės buvo sudarytos draugiškomis ir kaipo abiejų lietuviškų sporto klubų, rodos turėjo būti broliškomis, tačiau išėjo visai priešingai. Rytas, kaip ir paprastai, norėdamas «Lithuanios» autoritetą nuženminti prisisamdė iš stipresniųjų brazilų klubų, kaip «Fulgor» ir «Comp. Gener. Transp.» gerų žaidėjų ir sudariusi samdinių komandas norėjo lithuaniečius nugalėti. Bet lithuaniečiai, kaip paprastai mokėdami ir prieš daug stipresnį kaip Ryto komandos, priešą atsilaikyti, ir šiuo kartu gana tvirtai laikėsi. Matydami, kad darnių, lošimu samdytieji Ryto futbolistai lithuaniečių neįveiks, pradėjo lošti brutališkai, spardytis ir sąmoningai kaišioti kojas. Pagaliau net peštines mėgino išprovokuoti. Tačiau visos rytiečių pastangos ir šiuo kartu nuėjo vėjais.

Pirmųjų komandų rungtynės baigėsi lygiomis.

Šį sekmadienį, sausio mėn. 30 dieną Sporto S-gos «Lithuania» mokos skyriaus futbolo komandos turi rungtynes su «A. R. Portugueza» klubo komandomis.

Rungtynės įvyksta 2 val. p. p. savoje aikštėje Rua Guiabá, netoli lietuvių mokyklos. Visi žaidėjai renkasi 1 val. savo patalpoje, o gerb. torsida lygiai 2 val. aikštėje.

Sport. ved.

«VILTIS» VĖL AUGA.

Susilikvidavus Mokos ir Villa Belos skyriams, kurie dėka kelių netaktiškų narių į organizacĮją įnešdavo daug nedarnumo, likęs vienas Bom Retiro skyrius vėl ėmė augti ir stiprėti. Šis skyrius buvo ir tebėra viltiečių veikimo pagrindu. Dabar Bom Retiro skyrius turi apie 50 aktingų narių, jų tarpe inž. agronomą Dr. Jona Zabrocką, insp. Simą Bakšį, vaistininką Lukoševičių, «Lietuvio» red. St. Vancevičių ir keletą Lietuvoje aukštesnįjį mokslą ėjusių Ir čia besimokančių lietuvių. Kiti nariai yra paprasti darbininkai, bet mėgsta knygas, daug skaito ir yra sąmoningi ir išsilavinę lietuviai. Viltietės mergaitės kartu su keliais Sp. S-gos «Lithuania» sportininkais dalyvavo net Jundiahy vyno šventėje, kur pasirodė labai puikiai. «Vilties» choras kas šventadienį gieda Šv. Antano bažnyčioje.

Vadovaujant Valerijui Godliauskui ir St. Peleckaitei viltiečiai tiek sustiprėjo, kad dėl savo gražaus veikimo įgauna vis daugiau simpatijų. Pastaruoju metu į «Vilties» s-gą stoja naujų narių, labai draugingus ryšius palaiko „Lithuania", o Mokoje ir Villa Beloj buvę tikri viltiečiai ir jų draugai žada suorganizuoti naujus „Vilties" s-gos skyrius.

Jaunas Viltininkas.

DRAUDŽIAMA VAIKAMS LANKYTI ŠOKIŲ VAKARUS IR KT.. PRAMOGAS.

S. Paulo miesto mažamečių teismo pirmininkas p. Eduardo de Oliveira Cruz šio mėn. 24 d. išleido aplinkraštį. kuriuo yra draudžiama iki 18 m. vaikams lankyti šokių vakarus ir kitas pasilinksminimo pramogas. Į rengiamus kultūriškus bei meniškus parengimus, tėvams bei globėjams lydint, leidžiama eiti vaikams iki 14 m. Jaunesniems ir su tėvais draudžiama eiti. Vaikai, rasti vakarėliuose, yra policijos suimami ir pristatomi ir siunčiami į mažamečių prieglaudas, o iš ten perduodami tėvams, jei pramogas jie lankė be tėvų žinios. Jei lankė su tėvų žinia, tai paimami visai į prieglaudas, kur jie išlaikomi ir globojami valdžios lėšomis. Į prieglaudas paimami ir neturtingieji tėvų bei globėjų vaikai.

Draugijos, kurių parengimuose fiskalai ras, yra baudžiamos nuo 50$000 iki 200$000 piniginėmis baudomis, o tos, kurios verčiasi vien šokiais, uždaromos.

Brazilijos Lietuvių Aero skelbia visuomenės žiniai.

Aukavusių sąrašą pirmajam lėktuvui įsigyti.

AUKŲ LAPAS Nr. 12

1. Jonas Balkevičis	10$000
2. Feliksas Šimonis	10$000
3. Jonas Butvinskas	10$000
4. Antanas Mužitis	5$000
5. Cezor Šimonis	1$000
6. Petras Šimonis	5$000
7. Vladas Samoskis	2$000
8. Valentinas Beividas	10$000
9. Josė Laurinaitis	10$000
10. Arsides Santos	5$000
11. Manuel de Souza	5$000
12. Vincas Kirvaitis	5$000
13. Francisco Kondraitis	2$000
14. Feliksas Šukys	1$000
15. A. Grabus	1$000
Viso:	82$000

AUKŲ LAPAS Nr. 11

1. Antanas Mikolajûnas	25$000
2. Juozas Bartkevičius	50$000
3. Alfonsas Lisauskas	10$000
4. Juozas Lisauskas	10$000
5. Mykolas Lisauskas	10$000
6. Povilas Zaranka	3$000
7. Antanas Keršulis	5$000
8. Vincas Biliûnas	3$000
9. Maria Bartkevičaitė	10$000
10. Salvador Rivera	5$000
11. Simonas Strolis	2$000
12. Ignas Damulevičius	2$000
13. Kazys Simanavičius	3$000
14. Jonas Logas	1$000
15. Jonas Leskauskas	5$000
16. Vladas Petruška	5$000
17. Bernar. Ambrazevičius	5$000
18. Jonas Bikelis	2$000
19. João Valala	2$000
20. Juozas Stankûnas	5$000
21. Jonas Tumas	5$000
22. Ad. Marcinkevičius	5$000
23. Juozas Staniukinas	2$000
24. Kazys Ksiliûnas	2$000
25. Diogo Novaro	10$000
26. Bruno Menčinauskas	50$000
27. Belizario Cicivizžo	3$000
28. St. Aleksandravičius	5$000
Viso:	245$000

(B. d.)

St. Vancevičius.

Argentinos lietuviai.

(Tąsa iš 4 nr.)

Vieni nori, kad mokykla priklausytų Tėvų Komitetui, kiti, kad kuriai nors organizacijai, treti dar kitokius projektus siūlo. Kaip ir kokiu būdu galutinai bus šis klausimas išspręstas tuo tarpu sunku pasakyti.

Tumo-Vaižganto mokykla yra seniausia Argentinoje. Tačiau ji visais atžvilgiais man padarė liūdną įspudį.

Paskutiniąją iš eilės mokyklą aplankiau Prezidento Antano Smetonos vardo Berisso mieste. Šioje mokykloje radome taip pat dvidešimtį su viršum mokinių. Joje dirba mokytojas A. Repečka. Mokykloje dėstoma tiktai lietuvių kalba ir dirba vienas lietuvis mokytojas. Visi mokiniai mažamečiai. Jų dauguma 5—6 metų. Daugelis mokinių lietuviškai nemoka ir menkai tesupranta. Įspūdis dar liūdnesnis kaip kitur. Mokyklos patalpos dar blogesnės, negu Buenos Aires. O kaip vėliau teko patirti, Berisso mieste lietuvių mokyklai dirva žymiai geresnė, negu Buenos Aires nes visi čia gyvenantieji lietuviai gyvena ne taip toli viens nuo kito.

Bendrai imant, Argentinos lietuvių mokyklas sulyginus su Brazilijos lietuvių mokyklomis, gaunasi labai liūdnas vaizdas. Kodėl Argentinoje lietuvių mokyklos taip silpnos, blogai pastatytos ir su taip menku mokinių skaičiumi? Į tai galima atsakyti keliais klausimais. Pirmiausia, Argentinos lietuviai, ypatingai Buenos Aires mieste, labai išsimėtę. Didesnių lietuviais apgyventų rajonų kaip S. Pauly, ten nėra. Daugeliui lietuvišką mokyklą pasiekti reikia važiuoti dviem ar trim tramvajais, autobusais ir sugaišti apie porą valandų laiko. Buenos Aires miestas baisiai didelis nepalyginamai didesnis už São Paulo Toliau lietuvių mokyklos neturi lygių teisių su vietos valdžios mokyklomis. Vaikas baigęs lietuvišką mokyklą ir išėjęs taip pat ispanų kalbos pradžios mokyklos kursą negali gauti atatinkamų pažymėjimų iš vietos švietimo įstaigų, taip kaip pav. Brazilijoj. Taigi irgi labai svarbi priežastis kodėl lietuviai neleidžia savo vaikų į lietuvių mokyklas. Mokslas lietuvių mokyklose taip pat negeriausiai pastatytas dėl stokos patyrusių pedagogų. Kaikas aiškina, kad Argentinoje bendrai mokyklinio amžiaus vaikų esą labai nedaug, nes į Argentiną daugiausia emigravo lietuviai pavieniai, be šeimų ir naujas šeimas pradėjo tik nesenai kurti. Tas iš dalies teisybė, tačiau tai nėra priežastis, dėl kurios lietuvių mokyklose mažai mokinių. Mokyklinio amžiaus vaikų ir Argentinoje yra tiek daug, kad jei juos visus surinkti, galima būtų drąsiai kelioliką lietuviškų mokyklų pripildyti.

Blogos lietuviškų mokyklų būklės priežastimi, be abejo, yra ir didelė lietuvių savitarpio nesantaika, nedraugingi lietuvių mokytojų santykiai, per mažas mokytojų autoritetas visuomenės akyse ir t. t. Kad pagerinti lietuvių mokyklų būklė Argentinoje reikalingos skubios ir radikalios reformos. Kitaip mokyklų pažanga neįmanoma. Kokios tos reformos būtų reikalingos, šioje vietoje neminėsiu. Tai nemūsų kompetencija ir reikalas. Konstatuoju tiktai patį faktą.

Kaip kartojasi didieji ívykiai.

Patyrimas ir praktika rado, kad visi didelės reikšmės istoriniai įvykiai gyvenime kartojasi, tarytum, prisilaikydami tam tikro dėsningumo. Kai kurie mokslininkai įrodinėja, kad vargo ir gėrio laikotarpiai kartojasi kas aštuoneri metai. Kiti įrodinėja, kad ne per aštuoneris, o per 7, 5, 15, 40 ir t. t. Didžiausias šių dienų sociologas Sorokin'as, kurio vienas svarbiausių sociologinių veikalų išėjo pereitais metais, sudarė statistiniais duomenimis paremtus socialinius procesus, kuriuose šitaip vaizduoja nuolatinius pasikartojimus įvairių svarbių gyvenimo įvykių:

24 valandų būvyje: didžiausias ir nusižudymų skaičius įvyksta 6—7 valandą ryto ir 19—22 val. vakare. Mažiausiai šių įvykių paprastai būna pusiaudieny, tarp dvyliktos ir keturioliktos valandos.

1 metų būvyje: Daugiausia gimimų būna tarp sausio ir balandžio mėnesių, mažiausiai — lapkričio, gruodžio, birželio, liepos ir rugpiūčio mėnesiuose. Daugiausia mirimų tarp sausio ir balandžio, mažiausia vasarą ir rudenį. Daugiausia savižudybių įvyksta gegužės ir liepos mėnesiuose, o mažiausia lapkrityje ir vasaryje.

Daugiausia piktadarysčių būna: prieš asmenis vasarą, dėl turto — žiemą.

5 metų būvyje: Kas penkti metai gema daug įžymių rašytojų, kai tuo tarpu visame sekančiame penkių metų periode negimsta joks rašytojas. (stebėjimai daryti Prancūzijoje).

15—16 metų būvyje: Kas 15—16 metų paprastai įvyksta didelės permainos valdžioje ir politiniame gyvenime.

30—33 metų būvyje: Kartojasi epidemijos, pasikeitimai literatūros krypčių, ir įvyksta permainos mokykliniame gyvenime.

Kas 100 metų įvyksta didelės socialinės audros, neramumai, revoliucijos, pragaištingi streikai ir lokautai.

Kas 200 metų pasireiškia periodiniai išsigimimai ir mirimai.

Kas 300 metų paprastai būna daugelio senųjų valdovų dinastijų, socialinių ir politinių institucijų ir įvairių santvarkų sistemų galas bei naujųjų pradžia

Kas 500 metų periodiškai kartojasi kai kurių kultūrų arba valstybių nepaprastas išaugimas (atsiradimas), o kitų pražuvimas.

Visi šie tyrimai liečia ne tik Europos kontinentą, bet visą pasaulį. Tokių ir panašių apskaičiavimų yra padaryta labai daug, ir jie nūnai domina pasaulį ne vien savo originalumu, bet taip pat ir dėl žmonių smalsumo, trokštant apčiuopiamai įsitikinti, kiek yra juose praktiškos tiesos.

A. M.

Lietuvoje, Biržų miestas.

Guma arba kaučukas.

Anglų žurnale „Magazine Digest" rašoma apie tai, kaip buvo susekti būdai vartoti gumą ir kaip gumos medis paplito pasaulyje.

1736 m. Charles de la Condamine nuvyko į Pietų Ameriką; jį pasiuntė prancūzų mokslo akademiją, susidomėjusi kaž kokiu juodu daiktu, kurį čiabuviai gauna iš medžio sąkų ir vartoja įvairiems tikslams. Sakai arba gumos medžio „pienas" būdavo gannamas iš medžio taip pat, kaip ir dabar. Čiabuviai, čia pat sukuria ugnį iš palmių riešutų lukštų, kurie, degdami, leidžia tirštus dūmus; šitame lauže paruošiamos paprastos rupios molinės formos įvairaus dydžio. Formos pripilamos gumos medžio sakų ir laikomos tuose dūmuose, ligi ant paviršiaus užsitraukia plona gumos plėvelė. Tas procesas kartojamas, ligi gaunama guma tokio storumo, kokio norima... Pavyzdžiui, nepermerkiamiems batams pakanka suvilgyti batus gumos medžio „piene" ir pakaitinti juos to laužo dūmuose.

Čiabuviai pietų Amerikoje vadina gumos medžio sakus „kaučuku". Condamine surinko reikalingus pavyzdžius ir išsiuntė juos į Prancūziją. Per ilgą laiką Europoje, pvz. Anglijoje, gumą vartodavo tiktai trintukams gaminti prie pieštukų.

Devynioliktojo amžiaus pradžioje Thomas Haneock Anglijoje pradėjo vartoti gumos gabaliukus petnešoms, pirštinėms, batukams. 1823 m. Maciutosh iš Glasgow'o užpatentavo kai kurios produktus, gaminamus iš gumos. Paskui, 1843 m., buvo išrastas (vienu laiku Amerikoje ir Anglijoje) vulkanizavimo procesas, kurio pagalba guma, išbandyta karštyje su siera, pasidaro atspari karščiui ir šalčiui. Šis procesas buvo pagrindas gumos pramonei. Jos eksportas į Europą didėjo. Lig to laiko gumos medžio tebuvo Brazilijoje, ir Brazilijos valdžia neleido išvežti iš krašto gumos medžio sėklų.

Anglas Sir Henry Wickham, pasisamdęs laivą, vyko į Braziliją ir išsmugeliavo iš ten 70.000 gumos medžio sėklų, kurias saugiai pristatė Kew parkui Londone. Čia sėklos buvo išbandytos ir jauni medeliai buvo išsiųsti į Indiją, Ceiloną ir Malają.

Iš tos drąsios Sir Henry patriotiškos vagystės minėtose britų kolonijose yra 600 milijonų gumos medžių, teikiančių per metus arti 800.000 tonų gumos.

1938 m. karų nebùsia.

Įvairûs pasaulio aiškiaregiai jau yra sudarę šių metų horoskopus. Astrologė vengrė Borsika, kuri išgarsėjo išpranašaudama sensacingas permainas anglų soste, sako, kad 1938 m. Europai negresiančios jokios karo komplikacijos. Būsią gana aštrių situacijų, kurios į rimtą konfliktą galinčios pavirsti tik sekančiais metais. Prancūzų pranašautojas inž. Gorgelis numato, kad Europos tarpusavio santykiai ateinančiais metais labai paaštrėsią, o Amerikai rûpesčių sukelsią Roosevelto sveikatos stovis.

Generolui Želigovskiui pareikštas nepasitikėjimas.

Prieš porą savaičių Lenkijos seimo generolas Želigovskis (jis yra atstovu iš Vilniaus vaivadijos) kritikavo kai kuriuos premjero paskelbtus aplinkraščius, kurie, generolo Želigovskio nuomone, nesuderinami su konstitucija. Šiuos Želigovskio išvedžiojimus parėmė dienraštis «Slowo» ir tuo būdu lenkų spaudoje buvo pradėjusios šiuo klausimu diskusijos.

Kiek vėliau vyriausiame Ozono laikraštyje «Gazeta Polska» įdėjo pulkininkas Miedzinskis straipsnį «Fuksas katedroje», kuriame smarkiai puolė vyriausią dienraščio «Slowo» redaktorių St. Mackevičių. Be to, prieš pačias Kalėdas Lenkijos seimo kariuomenės komisijos narių dalis paskelbė atvirą laišką gen. Želigovskiui, pareikšdami, kad toliau ne galėsią su juo bendradarbiauti. Šis laiškas plačiai lenkų spaudoje aiškinamas visų pirma todėl, kad gen. Želigovskis yra minėtos komisijos pirmininkas. Pareiškus jam nepasitikėjimą Želigovskis tur būt atsistatydinsiąs.

"LIETUVIS
— GYVENIMO VEIDRODIS.

Kokius „biznius" daro Europos monarchai.

Daug kas dar mano, kad Europos karaliai gauna neribotas algas ir iš jų gyvena, rengia puošnius su ceramonijom balius, išlaiko šimtus rûmų tarnautojų ir visur kur švaisto pinigus. Iš tikrųjų taip nėra. Palyginti karalių algos nėra labai didelės ir jie iš algų niekumet nebûtų praturtėję. Bet karaliai pradėjo daryti įvairius biznius. Jie griebėsi prekybos ir pramonės. Dabar daugely valstybių monarchai yra įvairių įmonių: kasyklų, mašinų, cemento fabrikų, bravorų, skerdyklų ir kt. įmonių akcininkai. Iš jų jie gauna didžiausias savo pajamas. Tuo būdu jų gaunama alga sudaro tik mažą jų pajamų dalelę.

Tokie monarchų „bizniai" ne kartą yra turėję įtakos net ir istorijai. Juk Ispanijos ekskaralius Alfonsas XIII labai domėjosi naftos akcijom. Del to kilo jo konfliktas su diktatorium Primo de Rivera, del kurio jis buvo priverstas atsistatyti. O vėliau, kaip žinome, ir pats Alfonsas neteko sosto. Bet, jei gandai teisingi, daug jo pinigų įdėtų New Yorko bankuose ir dabar, jam ištremtam leidžia patogiai gyventi.

Olandijos karalienė Vilhelmina turi labai daug didžiausios olandų prekybos bendrovės, kuri prekiauja su rytais ir Olandų Indija, akcijų. Karalienė labai daug pelno gauna iš naftos ir gumos. Todel jos duktė princesė Juliana galėjo tekėti už palyginti neturtingo princo Bernardo von Lipės-Biesterfeldo.

Dabar, gal būt, vienas turtingiausių Europos monarchų yra 14 m karalius — vaikas Petras II. Tai Jugoslavijos mažametis karalius, kuris dar vadinamas „vargšelis mažas turtingas karalius". Sakoma, kad jis per dieną turi nuo 18.000 iki 30.000 Lt pajamų. Šiuos pinigus jis gauna iš jo tėvo, per atentatą Prancūzijoj užmuštojo Aleksandro, į pramonę su dėtų 120 milijonų Lt kapitalo. Mat, Jugoslavijos parlamentas Aleksandrui buvo paskyręs, gal būt, vieną didžiausių Europoj algų 58 milijonus dinarų (7,5 milijonų Lt). Neturėdamas kur išleisti tokios sumos jis sugalvojo juos investuoti į įmones. Ir karalius savo pinigus metė į vynuogių auginimą ir vyno „biznį". Tas dalykas nustelbė visus konkurentus, nes visos kavinės, viešbučiai, restoranai yra tiek taktiški, kad pirmoj vietoj parduoda vyną iš karaliaus firmos. Ir kitose pramonės šakose: cemento, mašinų, miško pramonėj Aleksandras buvo tikras patriotas — su pelnu.

Aleksandras turėjo daugiausiai Pakardo firmos automobilių visam pasauly. Pradėdamas valdyti, jis turėjo tik vieną Daimlerį, o baigė turėdamas dvidešimts penkius Pakardus, tvirčiausios konstrukcijos automobilius, kurių keli turėjo kulkos nepermušamas sienas. Nelaimei visus tuos savo automobilius jis paliko namie, kai 1934 m. vyko į Marselį, kur jis buvo nužudytas.

Rumunijos karalius Karolis taip pat yra žymus „biznierius". Jis moka su savo pinigais atsargiai „elgtis". Jis to išmoko Prancūzijoj, kur jis buvo emigravęs ir gyveno gaudamas visai mažai pajamų. Ten jis studijavo ir biznio metodus, gyvendamas kuklioj Riveros viloj.

Grįžęs į sostą, jis gauna apie 2.200.000 Lt algos. Iš tos sumos, kaip sakoma, jis sutaupo apie 600 tûkstančių Lt. Ir madame Lupesku tik mažą dalį jo pajamų tegauna. Kaip pranešama, nors dar Karolis nellgai valdo Rumuniją, tačiau jis jau esąs investavęs į įvairias pramonės įmones apie 6 milijonus Lt. Kaip ir Jugoslavijos karaliaus, dalis jo pinigų yra užsienio įmonėse.

Bulgarijos karalius Borisas yra vienas neturtingiausių karalių, palyginus su jo kolegomis, kitais Europos karaliais. Jis per metus tegauna vos apie 360 tûkstančių Lt algos. Bet jis kitu būdu sugebėjo padidinti savo turtą. Vesdamas Italijos princesę Džiovaną, jis gavo 25 milijonus lirų kraičio. Bet vis tiek Bulgarijos karalius gyvena gana kukliai ir jo rûmai nepasižymi dideliu puošnumu ir šaunių rautų juose labai reta. Del to ir Sofijos gyvenimas yra monotoniškesnis negu kitų sostinių. Ypač tai jaučia diplomatai. Šampano retai teka tuose rûmuose. Karalius Borisas daugiau laiko mėgsta praleisti savo rožių soduose, ar valdydamas garvežį, negu dalyvaudamas kokiose nors iškilmėse ar puotose. Be to, jis laisvai krato savo valstybės valstiečių dešines sostinės gatvėse.

Albanijos karalius Zogu algos

(pabaiga 6 pusl.)

Kruvinas biudžetas Sovietų Rusijoje.

Spaudos pranešimu, dabar garsiame Lubiankos kalėjime (Maskvoje) sėdi apie 250 komunizmo vadų, kurie netrukus bus teisiami ir šaudomi Šiame skaičiuje yra ir daugelis Sovietų Rusijos diplomatų, kurie atšauk ti iš ligi šiol užimamų vietų, patalpin ti kalėjime ir laukia dabar teismo.

Kartu spauda paduoda įdomių žinių apie vyriausiojo komunistų par tijos komiteto (CIK) narių likimą. 1937 metų pradžioje šiame komitete buvo 61 asmuo. Per metus buvo su šaudyta 30 narių, 8 sėdi kalėjime ir tik 23 tuo tarpu dar nesuimti.

Kiek per 1937 metus buvo sušaudyta Sovietų Rusijoje komunistų, nieks gerai nežino. Apskaičiuota betgi, kad tik vadų buvo sušaudyty ta 4.800. Dalis jų sušaudyta teismo sprendimu, o kiti be jokio teismo.

(tąsa iš 5 pusl.)

gauna dar mažiau 120 tûkstančių Lt per metus. Bet kadangi jo valsty bėlė yra maža ir neturtinga, tai ši jo alga laikoma nebloga. Be to, Zogu kartu yra ir diktatorius, tad jis randa priemonių savo pajamas padidinti. Jis daug pelnosi iš Italijos, kurios veržimasis į Albaniją nuolat vis aiškėja. Jau dabar Zogu Šveica rijos bankuose esąs investavęs apie 9 mil. Lt.

Buvęs Anglijos karalius Eduardas VIII buvo turtingiausias karalius pasauly. Prieš atsisakydamas nuo sosto jis per metus gaudavo daugiau kaip 12 milijonų Lt algos. Be to, jis dar daug turėjo pajamų iš karališkų jų dvarų, žemės plotų iš Londono miesto ir kt. Ir dabar jis dar tebėra labai turtingas.

«L. Ž.»

Jauniausia Europos senelė.

Belgijoje Forchies - la - Marche apylinkės gyventoja Marija Krupkienė, būdama vos 29 metų amžiaus, tapo senele. Ji yra paprasta darbininkė, dirbanti viename vietos fabrike. Turėdama 16 metų, ji pagimdė pirmąjį kûdikį — mergaitę. Šį rekordą sumušė jos duktė, kuri ištekėjo turėdama 13 metų, ir po vienerių metų Marija Krupkienė jau turėjo anûkų. Tai, tur būt, jauniausia šiuo metu Europos senelė.

Gražus mûsų Tėvynės vaizdas.

Stebúklingas robotas.

Viename Londono mokslininkų susirinkime pademonstruotas naujas elektrinis robotas, kurį septynerius metus dirbo Vokietijoje vienas elektrotechnikas.

Tas naujas elektrinis stebûklas taip nustebino mokslininkus, kad kurie manė, jog jie mato gyvą žmogų, tik užhipnotizuotą.

Robotas vaizduoja gražų, jauną puikiai apsirengusį vaikiną. Svečiams įėjus robotas mandagiai pakilo nuo kėdės ir lengvu, grakščiu rankos mostu nusiėmė skrybėlę. Paskui pats užsidegė cigarą ir rûkydamas leido dûmus pro nosį. Paėmęs nuo stalo vandens stiklinę išgėrė, o indą vėl pastatė ant stalo.

Bet svečius ypač nustebino, kai robotas labai gražia anglų kalba juos pasveikino.

Roboto savininkas tvirtino, kad jo „gaminys" gali automobilį valdyti. Per seansą išradėjas stovėjo nuo roboto per 20 pėdų ir ramiu balsu robotui įsakinėjo.

Daugiau nei Robinzonas...

Neseniai Cemeldolio vienuolyne, Šiaurės Italijoje, buvo nepaprastos ir gana retos iškilmės. Tą dieną, rašo užsienio spauda, minėtame vienuolyne amžinai vienumai užsidarė kunigas Veluccis. Amžinoji vienuma tėra tik Kamendulių vienuolyne, tačiau vienuolių gyvenime ji gana retai tepasitaiko. Amžinosios vienumos vienuolis gyvena vienų vienas nuo žmonių atsiskyręs, visai atskirame, iš visų pusių aukštu mûru apvestame namuke. Amžinai vienumai uždarymo iškilmės lygios laidotuvių iškilmėms. Vienuolis, pasirenkąs vienumos gyvenimą, išklausęs bendrų pamaldų vienuolyno viršininko iškilmingai vedamas į savo namuką. Tuo metu paskui juos eina visi vienuoliai ir gieda atgailos psalmes ir kitas mirusiam į kapus lydėti skirtas maldas. Tuo metu skamba varpai lygiai taip, kaip lydint numirėlį. Vienuolyno viršininkui pašventinus amžinosios vienumos namuką, visi kiti vienuoliai paskutinį sykį pabučiuoja atsiskyrėlį ir jis amžinai čia lieka...

Vienumos namas yra labai mažas ir be jokių įstaigų. Nors šis vienuolynas yra Italijos šiaurės kalnuose, ir ten esti šaltos ir drėgnos žiemos, tačiau nei krosnių nei kitokio apšildymo nėra nei atsiskyrėliui tenka kęsti šaltį. Atsiskyrėlis valgo, dirba, meldžiasi visada vienui vienas. Žmones mato ir jų balsą išgirsta vos keturi penkis kartus metuose. Į bendrą vienuolyno bažnyčią tegali ateiti tik tris paskutines prieš Velykas dienas. Kas dedasi už jo namuko sienų, o juo labiau pasaulyje, jis nieko nei girdi nei žino...

Arktikos leduose dar viena Sovietų ekspedicija.

Į Arktiką yra išplaukęs Sovietų ledlaužis „Sadko", apie kurio kelionę Sovietų spaudoje radiograma praneša ekspedicijos dalyvis prof. Samoilovičius. Laivas plaukia į rajonus, kur dar niekuomet nebuvo laivai. Jis turi dvejiems metams maisto ir visa kita reikalinga. Laive 84 žmonės. Drauge vyksta nauja poliarinė ekspedicija iš 6 žmonių, kurie bus iškelti į metinę Sannikovo žemę, jei ji tik bus surasta, arba į vieną De-Longo salų archipelagą. Savo įrengimu „Sadko" — tikras plaukiojantis institutas. Juo plaukia žymiausi Arktikos žinovai. Daugelis jų jau yra dalyvavę dešimtyje šiaurės ašigalio ekspedicijų.

Ekspedicija jau padarė svarbų atidengimą Sovietų arktikos sektoriuje, pasirodo, negiliausia jûra yra Laptevų jûra, kurios gylis tesiekia vos 50 metrų. Iki šiol nebuvo žinoma, kur yra šito negilumo riba. Dabar ji susekta. 77-oje paralėlėje iš 48 metrų gilumos staiga nukrista į 680 metrų gylį. Sukant laivui į šiaurę susektas rekordinis Sovietų jûrų gilumas 2.381 metras.

Ekspedicija pasiekė Henriettos salą, kur prieš 54 metus yra lankęsis tik vienas žmogus. Ekspedicija saloje iškėlė vėliavą ir nutarė įrengti poliarinę stotį. Šita sala, kaip nustatė ekspedicija, į žemėlapį įnešta neteisingai. Ji yra labiau į vakarus per 15 mylių.

Ekspedicija taip pat pakėlė vėliavą Žanetos saloje. Žachovo saloje ekspediciją nustebino labai minkšti kontûrai. Joje nėra ledo ir yra žalmenijos, kuri jį griežtai skiria nuo kitų arti esančių salų. Čia daug paukščių, lokių ir net elnių. Ties Sofijos iškyšuliu rasti 1902 metais žuvusio rusų tyrinėtojo Tolio stovykios likučiai. Rasta meteorologinė būdelė, instrumentų dalys, sudraskyti drabužiai, šoviniai.

Ledlaužis Arktikoje žiemoja. Prof. Samoilovičius sako, kad laivas jau seniai nemato saulės. Viežpatauja poliarinė naktis. Laivą srovė neša į šiaurę, nors jis įšalęs milžiniškame ledo lauke. Įgula gyvena bendrose laivo patalpose, nes kajutėse gyvenant išeitų daug kuro, kurio maža.

Per Sovietų aukščiausios tarybos rinkimus įgula su vėliavomis tris kartus apėjusi aplink laivą ir tris kartus iššovusi Sovietų ir Stalino garbei.

Nepaprastas Catedral Medikamentu Laiméjimas.

(Iš Brazilijos augmenijos)

Ar Tamsta pažįsti Catedral Augmenijos Medicinos veikimą? Pasistenk kuogreičiausiai pažinti, nes augmenijos medicinos veikimas yra tiesiog stebûklingas — geriausiai gydo įvairiausias ligas bei visokius negalavimus.

Daliname veltui visiems mûsų vadovėlį «KAIP GYDYTI AUGMENIJOS VAISTAIS» vokiečių, portugalų, ispanų, japonų ir anglų kalbomis, kuriame aprašyta visų ligų išaiškinimai ir nurodymai, kaip jas gydyti augmenijos vaistais.

Pharmacia Cathedral Praça da Sè, 94-C S. Paulo

SERGANTIEMS VISADA NAUDINGA PASINAUDOTI Tel. 2-4251
ČIA SKELBIAMAIS VAISTAIS

SIOMS LIGOMS NAUDOJAMI	SITIE VAISTAI
Akių ligos ir trakoma	COLLYRIO CATHEDRAL
Plaučių ligos ir šlapumo rėkčitis	CALCIO „
Inkstų, puslės ir šlapumo takų ligos	HEPATICO „
Ivairių rû ių dizinterija	ANTI-DYZENTERICO „
Kosulys ir nervų negalavimai	CALMANTE „
Pilvo ir vidurių sugedimas	ANTI-DYSEPTICO „
Niežiejimas, egzema ir odos ligos	UNGUENTO „
Maleta ir geltonasis drugys	COMPOSTO „
Gripas ir galvos skausmai	ANTI-GRIPPAES „
Laringitas, faringitas ir dizenfektatorius	ANTISEPTICO „
Egzema ir užkrečiamos odos ligos	ASSUCAR „
Moterų ligos ir menstracijų regul.	REGULADOR „
Kirmelės ir geltligė	VERMIFUGO „
Sustiprinamieji paskatinamieji vaistai	GUARATON „
Širdis, cirkuliacija ir arterijos sklerozas	HYPOTENSOR „
Vidurių užkietėjimas, inkstai ir jaknos	PASTILHAS LAXATIVAS „
Gonorrhea (triperis)	ANTI-BLENORRHAGICO „
Reumatizmas	ANTIREUMATICO „
Kosulys ir plaučių negalavimai	PEITORAL „
Inkstų, pilvo ir šlapumo ligos	DIURETICO „
Epilepsia ir jos pasėkos	SEDATIVO „
Kraujo valytojas	ANTILUETICO „

Lietuvíaí.

Pasinaudokite sklypų išpardavimu VILLA LUCIA, Villa Prudente priemiesčio srityje, kur greitu laiku bus statoma Lietuvių Amatų Mokyklą.

Sklypai ilgalaikiam išsimokėjimui geriausiomis sąlygomis. Duodame medžiagą namų statybai.

Mėnesiniai mokėjimai po 30$000.

CENTRALINĖ RAŠTINĖ A. FELMANAS (savininkas) PRAÇA DA SÈ, 39 SOB.

Dr. Adolpho Taubkin

ADVOKATAS

(Diplomuotas S. Paulo fakulteto)

Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, (ipotekos, žemės pirkimas ir pardavimas ir t. t.) skolų išieškavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.

Raštinė: Rua Direita Nr. 2, 2-as aukštas, salė 5. Telef. 2-1629.
Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 val. vak.

Kalba lietuviškai.

PRISIEKUSIS VERTĖJAS.

MIGUEL OCOUGNE

Rua 15 de Novembro Nr. 32. Tel. 2-6393

Verčia iš visų kalbų įvairius dokumentus kaip ya: kontraktus, visokius liūdijimus ir t. t.

Paruošia įvairius dokumentus įvairiuose atsitikimuose: Chamadoms ir pilietybės įgijimui.

PAVIENIAIS NUMERIAIS „LIETUVIS“ PARDAVINĖJAMAS

SÃO PAULO:

Luz stoties kioske.
Prie centralinio pašto laiptų ir kampo.
Largo da Sé prie laikrodžio ir bondžių st.
Bom Retiro — Juozo Baužio krautuvėje, Josė Paulino vaistinėje, Genevičiaus krautuvėje, Silva Pinto laikraščių kioske, prie Luz tilto kioske, Sorocabana st. kioske ir redakc. rua Bandeirantes 474.
Moóca — rua da Moóca ir av. Paes de Barros laikraščių kioske, V. Rozenbergo krautuvėje ir pas J. Balčiūną.
Villa Zelina — Vygelio krautuvėje ir pas išnešiotojus.
Villa Anastazio — Kirilausko krautuvėje ir pas Skadą. Lapos kioske.
SANTOS MIESTE — Stoties kioske.
RIO DE JANERO — pas Ramanauskus, rua Bella 130, „Vilnies“ s-goje, Maua — Leopoldina st. kioske, Largo da Lapa ir Av. Mem de Sá kampo laikraščių kioske.

Be to, daugelyje vietų laikraščių išnešiotojai „Lietuvį“ pristato į namus. Kur tik yra būrelis lietuvių, reikalaukite knygynuose, krautuvėse ir kioskuose, kad platintų „Lietuvį“.

Pats skaityk, duok kitam pasiskaityti ir patark visiems užsiprenumeruoti įdomiausią ir rimčiausią Brazilijos lietuvių laikraštį „Lietuvį“!

Red. ir Adm.

RŪKYTOJŲ DĖMESIUI

Charutaria Trapani ant Praça do Correio Nr. 54, São Paulo, siūlo 1 kilogramą (apie 1000 štukų aromatiškų ir silpnų cigariečių tik už 10$000.

Už apmokamus skelbimus Redakcija neatsako.

PRISIEKUSIS VERTĖJAS

DR. WLADIMIR DE THIMÉ

Rua Direita Nr. 2. Telef. 2-6255

Pašalina visas kliūtis juridinėje srityje. Kas turite reikalų brazilų įstaigose, kreipkitės į advoką De Thimé. Daro dokumentų vertimus į interiorą, prisiunčiant norimus išversti dokumentus ir 25$000 pinigais.

Dr. B. K. Chipiakoff

(Maskvos universiteto 1914 m. laidos.)

Rua Ypiranga 15. ap. 4. (kertė rua Santa Ephigenia) Tel. 4-0316

Ligonius priima: nuo 4 iki 9 val. vak., šeštadieniais nuo 3 iki 8 v. v.
Sekmadieniais nuo 10 iki 1 val. Venerinių, vidujinių ir psichinių ligų
Laboratorija: tyrimas šlapumo, kraujo, mikrobų ir t. t...

Daktaras

A. JAZARA-SNEGE

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgija, venerijos ir moterų ligos.
Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.
Ladeira Porto Geral 12 sobr.
(kampas Boa Vista ir 25 de Março)
2 andar. salas 4 e 5 Gyv. butas ten pat 5 aukšte.
Tel. buto 2-5068.

Skilvis ir Kepenys

Moderniškas, greitas ir tikras gydymas skilvio ir Kepenų specialisto

BE OPERACIJOS

Vidurių skausmai, skilvio išsiplėtimas, protinis nusilpnėjimas, sifilio ligos, skilvio uždegimas, rūgymas, skilvio votys, įvairūs diegliai ir kitos ligos pagydoma be operacijos. Įvairios moterų ligos gydomos irgi be operacijos, tik su inžeksonais. Jei sergi, tai šiandien pat kreipkis pas DR. PAULO LICCIARDI, Santa Casa gydytoją ir chirurgą.

Priėmimas nuo 11 iki 12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Rezidencia ir Konsultoriją: Rua Silva Pinto, 444. (Bom Retiro).
Tel.: 5-4175 — São Paulo.
PASTABA. Vyksta namus bile valandą dieną ir nakt

* * *

Vokiečių fotografijų įstaiga

„BERNARDO“

Įsteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus fotografijų srity. Specialybė padidinime, o taip pat su dažais.

Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.

ARTHUR SCHMIDT
Rua São Caetano, 447 (sen n.111)
Tel. 4-5576 São Paulo.

DANTISTAS

JOSE LEVKOVITS

Rua Silva Pinto, 264 sobr. São Paulo

Tel. 5-4954

Diplomuotas Europoje ir S. Pauly, su daugelio metų praktikos. — Blombuoja dantis už 10$000 su parcelena, arba si dabru. — Darbas garantuotas. Traudia dantis be skausmo už 5$000. Atikaryta dieną ir nakti. —

Laivakortės į Lietuva ir iš Lietuvos pigiausiomis kainomis

Laivų išėjimas į Europą

Astrida	29.	1	38.
Jos. Charlotte	28.	2	38.

Kainos pigios.

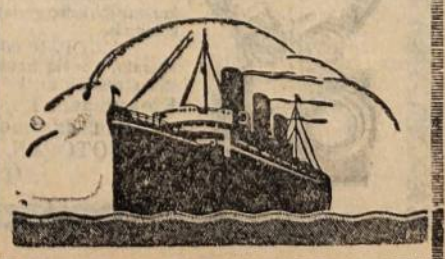
Parduodame laivakortes pigiausiomis negu kur kitur kainomis. Duodame patarimų visais išeivybės klausymais. Negalintiems atvykti į São Paulo į užklausimus atsakome raštu. Rašyt galima lietuviškai arba kuria nors kita kalba.

Darome pinigines perlaidas į Lietuvą litais per Lietuvos Banką.

Perkame ir parduodame dolerius ir kitą svetimą valiutą geriausiomis kainomis. Šamados. Patarnavimas greitas ir sąžiningas.

CASA BANCARIA J. FRIZZO E C-IA Įkurta 1900 m.

Rua Mauá 207, kampas rua Conceição, prie pat Luz stoties.

Įstaigos darbo teisingumas garantuotas 100:000$000, kurie padėti valstybės banke. Kalbame lietuviškai
Įstaiga atdara kasdien nuo 8 val. ryto ligi 6 val. vakaro, sekmadieniais tik ligi 12 val.

Tautiečiai, nepamirškite, kad vaikų metrikulacija lietuviškose mokyklose bus š. m. sausio mėn. 29, 30 ir 31 d. d. Mokslas prasideda vasario 1 d. - antradienį 8 val.

Ivairios žinios

100 kareivių ir 2 karo lėktuvai prieš banditus

Gal neramiausias Brazilijos estadas, plėšikų atžvilgiu, yra šiaurės estadas Pernanbuco. Jau kelioliką metų kaip siaučia tenai Lampeão vadovaujama plėšikų gauja, kuri be pasigailėjimo plėšė ir žudė žmones. Su šia gauja kovojo net pasiųstieji kariuomenės būriai. Pastaruoju laiku Lampeão kažkur dingo. Buvo pasklidę gandai, kad jis esąs nušautas.

Tačiau šiomis dienomis pradėjo siausti kita plėšikų gauja vadovaujama tūlo Josė Lourenço, kuri savo žiaurumu net peršoko Lampeão gauja Vietos policija su šiais plėšikais jau nepajėgė kovoti. Buvo kreiptąsi į Federalinę Valdžią, kad ji padėtų išnaikinti plėšikus. Š. m. sausio mėn. 25 d. Federalinė Valdžia, pasiuntė kapit. Epithato Queiros su 100 gerai ginkluotų kareivių kuopa ir du kariškus lėktuvus, kurie aptiko plėšikų gaują Casa Nova apylinkėse. Prasidėjo tikras karas. Plėšikai laikėsi 42 valandas, bet, kada buvo jų vadas Jo sė Laurenço sužeistas ir paslaptingai kažkur dingo, plėšikai pakriko ir pradėjo bėgti.

Šioje kovoje žuvo 140 plėšikų ir 12 sužeistų. Kariuomenės tarpe 5 žmonės užmušti.

Tenka pastebėti, kad šioje gaujoje buvo maždaug apie 500 plėšikų.

Trumfališkas Italų perskridimas Roma-Dakar-Natal-Rio de Janeiro.

Jau kuris laikas italai trumfuoja ore savo geros konstrukcijos lėktuvais. Tai pakartotinai jie įrodė š. m. sausio mėn. 25 d. perskrisdami 9.900 km. per 24 val. 45 min. skrisdami vidutiniškai po 420 klm val.

Italai skrido trimis trimotoriais «S 79» bombonešiais. Ilgiausią tarpą tarp Dacar-Rio de Janeiro perskrido be nusileidimo.

Sugedinta 57.355.592 maišai kavos.

Kavos Ûkio departamentas šiomis dienomis paskelbė statistika, kuri rodo, kai visoje Brazilijoje iki 1938 m. sausio mėn. 15 d. sudeginta ir kitokiais būdais snnaikinta 57.355.592 maišai kavos.

BRAZILIJOJE DIDELI KARŠČIAI IR LIŪTYS.

Rio de Janeiro ir bendrai visoje Brazilijoje siaučia dideli karščiai lydimi smarkių lietų su audromis. Jau keletą savaičių Rio de Janeiro mieste ir apylinkėse temperatûra siekė iki 40 C. pavėsyje, saulėje dar daugiau. Esant tokiam karščiui darbininkams pakeista darbo valandos: vidurdienį jie gauna 3 val. poilsio. Daug žmonių dėl karščių susirgo, o keletas net mirė.

São Paulo ir kitose vietose taip pat nemažiau karšta, tik kur nuo jûros oras atrodo mažiau tvankus.

Kai kuriose vietose siaučia smarkios audros ir dideli lietûs. Sausio m. 25 d. ir per S. Paulo praûžė smarkus lietus su audra, padarydamas daug materialių nuostolių: sugriauta keletas namų, išlaužta keliose vietose vandentekiai, žemesnėse vietose apsemti namai, sankrovos. Yra ir žmonių aukų.

São Paulo metereologijos stotis tvirtina, kad tokie karščiai dar kurį laiką gali užsitęsti.

KAIP ŠVĘSIME 16-TĄ VASARIO?

Penktadienį, vasario mėn. 4 d. 8 val. vakaro Vysk. M. Valančiaus mokykloje rua Bandeirantes 474 įvyks pasitarimas Vasario 16 d. šventės programos nustatymo reikalu. Kviečiami dalyvauti visi S-gos nariai — organizacijos ir mokyklos, kitos lietuviškos organizacijos ir pavieniai lietuviai, kurie nori kuo nors prisidėti prie šventės programos išpildymo. Kadangi mokyklos ir kai kurios organizacijos Vasario 16 d. jau ruošiasi, tat bereikės turima paruoštoji programa suderinti.

Dėl šio pasitarimo anksčiau skelbtas L. S. Br. visuotinas susirinkimas atidedamas. Jo data bus paskelbta vėliau.

L. S. Br. Valdyba.

SKAITYTOJU DĖMESIUI.

Pranešame visiems gerbiamiems skaitytojams, kad nuo gruodžio 1. dienos «Lietuvio» prenumeratą 1938 metams priimama šiuose vietose:

1. CASA BANCARIA J. FRIZZO E CIA rua Mauá, 207 (prie Luz stoties).
2. VILLA ZELINOJE pas p. Vagnerį ir Br. Šukevičių.
3. MOKOJE, VILLA ANASTAZIJOJE, VILLA BELOJE IR PARQUE DAS NAÇÕES pas vietos lietuvių mokyklų vedėjus.

AKYS — BRANGIAUSIAS JŪSŲ TURTAS

Saugokite jas. Siandien pat užeikite į FOTOPAN, kur nusipirksite geriausius, moderniškus akinius pigiausiomis kainomis.

FOTOPAN taip pat turi didžiausį pasirinkimą foto aparatų, visokių įrankių ir medžiagų fotografijai. Filmų ir stiklų ryškinimas, kopios ir t. t.

Kiekvienam klijentui, atėjusiam su šiuo skelbimu darome specialę 10% nuolaidą.

FOTOPAN, Avenida São João, 340
(prie centr. pašto)

Visiems pernykščiams prenumeratoriams, kurie prenumeratos dar nepratęsė, laikraščio siuntinėjimas nuo 5 Nr. bus sustabdytas. Tat skubėkite prenumeratą pratęsti.

MŪSŲ GIMINĖS, DRAUGAI IR PAŽĮSTAMI TROKŠTA ŽINIŲ IŠ BRAZILIJOS, O MES IŠ LIETUVOS, ŠIAURĖS AMERIKOS, ARGENTINOS, URUGVAJAUS...

TODĖL UŽPRENUMERUOKIME JIEMS «LIETUVĮ» IR PAPRAŠYKIME, KAD JIE UŽSAKYTŲ MUMS KURĮ NORS LAIKRAŠTĮ IŠ SAVO KRAŠTO!

«Lietuvio» Redakcija.

SÃO PAULO MIESTO ĮKURTUVIŲ MINĖJIMAS.

Sausio mėn. 25 d. São Paulo miestas šventė savo įkūrimo 384 sukaktuves. Šventė atšvęsta labai iškilmingai su didelėmis demonstracijomis, kariuomenės paradais. Visas miestas buvo papuoštas vėliavomis, o valdžios žymesnės įstaigos bei paminklai gyvų gėlių vainikais.

São Paulo palyginti su kitais pasauliniais didžmiesčiais yra dar visai jaunas miestas, bet savo sparčiu augimu daugelį jų yra pralenkęs.

Dabar São Paulo miestas su visais savo priemiesčiais ir vilomis turi apie 1.500.000 gyventojų. Pačiam mieste, sako, jau gyvena apie 1.360.000 žmonių.

1872 m. São Paulo miestas dydžio atžvilgiu buvo dešimtas miestas Brazilijoj. Tuo laiku jis turėjo vos 24.040 gyventojų ir 2669 namų. Dabar pralenkė visus kitus ir paliko antruoju miestu Brazilijoj ir didžiausiu pramonės centru visoje Pietų Amerikoje.

VYNININKŲ SUVAŽIAVIMAS — KURSAI.

Vynuogių šventės proga Jundiahy įvyko ir Brazilijos vynininkų t. y. vynuogių augintojų ir vyno gamintojų suvažiavimas. Suvažiavę augintojai ir profesoriai — šios sryties specialistai, lyg kokiuose kursuose, per keletą dienų studijavo atskirų vynuogių rûšių auginimo būdus ir vyno gaminimą moderniškiausiomis priemonėmis.

Iš lietuvių šiame suvažiavime dalyvavo tik p. Feliksas Čemarka, kuris viename São Paulo priemiestyje turi vyno ir likierių dirbtuvę, o nepersenai užpirktoje šakaroje (darže) mėgina auginti ir vynuoges. Daugiau lietuvių besiverčiančių vyno gaminimu nė vynuogių auginimu negirdėti. Jei kai kurie lietuviai ûkininkai ir augina vynuogių, tai auginasi tik sau, kao vynuogių sezono metu turėtų kuo pasmaguriauti.

DAR VIS TEBEKARIAUJA.

— JAPONAI deda didžiausias pastangas prasiveržti į Kinijos vidurį ir atskirti pietinę Kinijos dalį nuo šiaurinės. Šang-Kai-Šekas koncentruoja gausią kiniečių kariuomenę prie Geltonosios upės ir stengiasi japonus atremti. Vyksta kruvini mûšiai.

— Per tris pastarasias dienas Ispanų respublikonai smarkiai atakavo Saragosos geležinkelio liniją norėdami atkirsti pirmyn pažengusias nacionalistų dalis, bet po atkaklių kovų patys iš savo pozicijų pasitraukė. Teruelio fronte vyksta paprasti susišaudymai.

Per šį mėn. „Lietuvį“ užsiprenumeravo ir pinigus prisiuntė šie skaitytojai:

A. Ausėnka
A. Gudelis
Jonas Dambrauskas.
St. Vinkauskas
U. Levandauskienė
Juozas Dobrovolskis
Povilas Daunora
K. Kotarskis
D. Kapčius
A. Šerėnas
P. Aksamitas
B. Walbe
M. Gleibus
J. Skvarčinskas
A. Gogelis
Bronė Matulytė
Šiaulių v. b. gimnazija
A. Putnikas
Vincas Aizikas
St. Gegužis
Aleksandra Gegužytė
Klimas Virbalis
P. Pirtinas
Zuzana Mikniūtė
Eugenijus Gulstys
M. Gulstys
Virginijus Santvaras
Agr. Z. Kabelis
Izabelė Stanišauskaitė
Alfonsas Skeberys
Jurgis Raulinaitis
Kostas Kisielius
Jonas Meškauskas
Jonas Musteikis
Vaclovas Vaišvila

(Bus daug.)

DIDELĮ DŽIAUGSMĄ SUTEIKSI SAVO GIMINĖMS BEI DRAUGAMS LIETUVOJE IR KITUR, JEI UŽSAKYSJIEMS „LIETUVĮ“ 1938 METAMS.